

NAJVÄČŠIE KAUY PFIZERU A ĎALŠÍCH FARMACEUTICKÝCH SPOLOČNOSTÍ

- CZ24 News | 4. prosince 2020

Ak sa raz obzrieme za rokom 2020, tak nám pred očami vyvstane obraz národa, ktorý si nasadil náhubky, pardon, rúška. Masky, rúško, respirátor, nám boli vnútené ako prostriedok boja s vírusom a my sme si ich ochotne nasadili. Veď sme zodpovední. Nedávno som však čítal o inej funkcii „oslintanej“ handry nasadenej na tvári a dovoľm si tú myšlienku vypožičať. Rúško je prostriedok na materializáciu strachu. A kto sa bojí, ten sa nechá ľahko ovládať. Ten je celý ochotný odovzdať svoju slobodu, peniaze, majetok, všetko, len ak sa nájde spasiteľ, niekto, kto ho zbaví strachu.

Vlády v „demokratických krajinách“ v rôznej miere pochopili politický potenciál strachu a pracujú s ním. V médiách neprestajne rotujú obrázky grafov so stúpajúcimi počtami mŕtvych, nakazených, hospitalizovaných, pred rečníckym pultíkom sa menia komandy ministrov a „expertov“ a odvšadiaľ sa šíri strach. A pod rúškom (aké symbolické) strachu, sa dá vnútiť národu kadečo. Lebo strach zabíja myslenie. Kto sa bojí, neuvažuje a reflexívne poslúcha každého, kto prináša záchranu.

Novým spasiteľom sveta sa dnes, okrem niektorých maniakálnych prezidentov a predsedov vlád,

stávajú farmaceutické giganty, ktoré prichádzajú s vakcínou proti Covidu. Dopyt je enormný. Vlády otvárajú mešce a kontrahujú milióny a milióny dávok pre plánované celoplanetárne očkovanie. Kto prvý príde so schváleným liekom, vyhrá jackpot. A veľké firmy to dobre vedia, preto pravidelne masirujú verejnosť cez spriatelnené médiá, že vakcína je už prakticky hotová, že má vysokú účinnosť, bezpečnosť a že už čoskoro bude dostupná. Na svete je 7,5 miliardy potenciálnych zákazníkov.

Zdá sa, že najlepšie to má rozbehnuté Pfizer, najväčší americký farmaceutický koncern s dlhou a úctyhodnou históriou v produkcii liečiv, ktorého vakcína už čaká na schválenie. Firma bola založená v roku 1849, dnes má 88 tisíc zamestnancov, čistý ročný príjem vo výške 16 miliárd dolárov a hodnotu viac ako 160 miliárd dolárov. Pfizer je tiež držiteľom rekordnej pokuty za porušenie zákona pri predaji liekov. Agentúra SITA nedávno uviedla, že Európska komisia už schválila nákup 200 miliónov dávok práve od Pfizeru a slovenský minister zdravotníctva oznámil, že očakáva 150 tisíc dávok od Pfizeru. Blízko k vakcíne sú údajne aj AstraZeneca, GSK, Johnson and Johnson a Moderna. Spomenuté firmy majú dohromady čistý ročný zisk vyšší, ako sú všetky príjmy rozpočtu Slovenskej republiky plánované v roku 2020. A mohli by byť ešte oveľa vyššie, keby nemuseli čas od času zaplatiť pokuty a odškodnenia za svoje obchodné praktiky a škody, ktoré spôsobili ich produkty.

Urobme si krátky prehľad toho, čo sa o súdnych žalobách, ktorým čelil Pfizer (ten sa nás teraz dotýka najviac), i ostatné spomenuté spoločnosti a pokutách, ktoré dostali, dá dočítať na internete. Keďže nie je našim záujmom poškodiť dobré meno niektorej spoločnosti a vrhnúť pochybnosť na ich čisté a úprimné zámery priniesť fungujúcu vakcínu, zachrániť životy a priniesť záchranu pandémie sužovanému svetu, nech je tento prehľad považovaný za niečo, ako históriu drobných omylov a chybičiek, z ktorých sa dotyčná firma nepochybné poučila a do budúcnosti sa už nebudú opakovať. Pre dobrý a korektný vzťah medzi predajcom a zákazníkom, ktorým môže byť, chtiac či nechtiac, každý z nás, je takáto transparentnosť určite užitočná.

Prípady Bextra

Farmaceutický koncern Pfizer zaplatil pokutu 2,3 miliardy USD (1,62 miliardy eur) za ilegálnu propagáciu svojej produkcie. V tomto prípade je v USA postup úradov rýchly a nekompromisný. Koncern propagoval použitie lieku Bextra aj v prípadoch, keď to bolo nevhodné, ba dokonca neprípustné. Pfizer podľa správy ministerstva musel stiahnuť medikament z trhu v dôsledku pochybnosti o jeho bezpečnosti ešte v roku 2005. Vtedy zaplatil za trestný čin pokutu 1,3 miliardy USD. Koncern v januári 2009 informoval, že si koncom roka odložil na nešpecifikované platby 2,3 miliardy USD. Suma súvisela s vyšetrovaním nejasností okolo Bextra a iných liekov koncernu. Pokuta pre Pfizer je taká vysoká aj preto, že rovnakej nedovolennej praktiky sa dopustil aj v roku 2004. Bol preto posudzovaný ako recidivista. Pokutu, ktorú dostal koncern, je najvyššou v dejinách amerického farmaceutického priemyslu v prípade nedovoleného marketingu. (1), (2)

Prípady Epanutin

Britský protimonopolný úrad uložil v roku 2016 americkej farmaceutickej spoločnosti Pfizer a distribučnej firme Flynn Pharma rekordnú pokutu 89,4 mil. britských libier (GBP) pre zvýšenie ceny lieku na epilepsiu o 2 600 percent. Pfizer a Flynn Pharma účtovali „prehnané a nespravodlivé ceny“ za liek, ktorý v Británii užíva 48 tis. ľudí“, uviedol v stredu britský Úrad pre hospodársku súťaž a trhy (CMA). Spoločnosti Pfizer uložil úrad pokutu 84,2 mil. libier a firmu Flynn Pharma pokutoval sumou 5,2 mil. GBP. (3)

Prípady Trovan

Pfizer bol obvinený, že testovaním experimentálneho lieku proti meningitíde v Nigérii, v roku 1996, spôsobil smrť 11 detí a ťažké zdravotné poškodenie niekoľkých desiatok ďalších ľudí. V roku 2011

Pfizer pristúpil na mimosúdne vyrovnanie, každej z poškodených rodín vyplatil 175 tisíc dolárov a sponzoroval zdravotnícke projekty v Nigérii sumou 35 miliónov dolárov. Trovan je prísne zakázaný liek pre vysoké riziko poškodenia pečene. (5)

Prípad Neurontin

Pfizer pristúpil v roku 2014 na pokutu 325 miliónov dolárov za predaj lieku proti epilepsii Neurontin na neschválené použitie. (4) Bola to pritom už druhá pokuta za tento liek. V roku 2004 Pfizer zaplatil za Neurotonin a jeho predaj na neschválené účely 430 miliónov dolárov. (6)

Prípad Prempro

V roku 2012 Pfizer oznámil, že zaplatil 896 miliónov dolárov, aby vyriešil zhruba 6000 prípadov žalôb, ktoré firmu vinili z toho, že liek na menopauzu Prempro, spôsobuje rakovinu prsníka. (7)

Prípad Chantix

V rokoch 2009-2012 bol Pfizer žalovaný veľkou skupinou ľudí, ktorí trpeli rôznymi psychickými ťažkosťami, vrátane pokusov o samovraždu. Mali to byť vedľajšie účinky lieku proti fajčeniu, Chantix. V roku 2013 Pfizer oznámil, že jeho právnici dosiahli dohodu v 80 percentách prípadov a pokuta, či odškodnenie bude vo výške 273 miliónov dolárov. (8)

Prípad Protonix

55 miliónov dolárov dostal Pfizer povinnosť zaplatiť ako odškodnenie za predaj Protonixu, lieku na podporu srdca. Pfizer ho mal predávať na nepovolené použitie a neinformovať dostatočne o vedľajších účinkoch. (9)

Prípad Xarelto

Johnson and Johnson spolu s Bayerom čelili v roku 2019 spojenej žalobe 25 tisíc poškodených, ktorým liek Xarelto spôsobil vnútorné krvácanie, mozgovú príhodu, či dokonca smrť. Žaloba tvrdila, že spoločnosť ignorovala riziká, ktoré Xarelto prináša a predávala ho ako náhradu iného lieku, proti zrážaniu krvi. Zdravotníci a pacienti neboli dostatočne informovaní o rizikách. Spoločnosti zaplatili 775 miliónov dolárov. (17)

Prípad Risperdal, Invega, Natreacor

Johnson and Johnson zaplatila 485 miliónov dolárov ako pokutu a 1,72 miliardy ako odškodnenie za viaceré priestupky, z ktorých bola firma obžalovaná v roku 2013. Týkalo sa to najmä predávania vymenovaných liekov na neschválené použitie a za nedostatočné informovanie o vedľajších účinkoch. (17)

Prípad Paxil, Wellbutrin, Avandia

GSK zaplatilo v roku 2012 2 miliardy dolárov odškodného a jednu miliardu za nezákonný predaj liekov Paxil, Wellbutrin a Avandia. GSK pri schvaľovacom procese údajne neuviedlo dôležité údaje o bezpečnosti týchto liekov a praktizovalo nekalé obchodné praktiky a poskytovalo rozličné odmeny zdravotníckym zariadeniam, ktoré používali tieto lieky na nepovolené účely. (17)

Prípad Vioxx

Merck bol uznaný vinným a v roku 2011 zaplatil 950 miliónov dolárov pokutu a odškodnenie za

nezákonný predaj lieku proti bolesti Vioxx . Liek bol pôvodne schválený na úľavu bolesti pri osteoartritíde, na potlačenie akútnej bolesti a liečbu dysmenorrhea. Spoločnosť však liek predávala už niekoľko rokov pred schválením a na liečbu iných chorôb, než bol napokon schválený. V roku 2004 bol liek stiahnutý z trhu. Firma bola usvedčená aj z nepravdivého informovania o bezpečnosti tohto lieku. (17)

Prípad Seroquel

AstraZeneca sa stala terčom tvrdej kritiky za škandál s antipsychotikom Seroquel a Seroquel XR. Žalobcovia tvrdili, že spoločnosť uprednostnila svoj profit pred pacientom a jeho bezpečnosťou. Okrem toho zaplatila 350 miliónov dolárov ako odškodné v 23 tisíc prípadoch, v ktorých mal Seroquel spôsobiť diabetes. S tým bolo spojených niekoľko škandálov ohľadom sfalšovaných dát a nedostatočných klinických testov. (17)

Prípad Crestor, Onglyzam, Kombiglyze, Farxiga

V týchto prípadoch čelí AstraZeneca obvineniam, že tieto lieky majú viaceré vedľajšie účinky, o ktorých spoločnosť neinformovala. Súdne spory nie sú ešte ukončené. (17)

Všetky tieto informácie sú voľne dostupné na internete, ale keďže internet nie je vždy stopercentným zdrojom čistej pravdy, každý si to môže vyhľadať a zhodnotiť sám. Mnoho veľkých farmaceutických firiem, ako GSK, Johnson and Johnson, Pfizer, AstraZeneca, Merck, Sanofi a iné boli odsúdené zaplatiť niekedy aj stovky miliónov dolárov ako pokuty a odškodné obetiam ich agresívnej obchodnej politiky. (10,11,12,13) A mnoho súdnych sporov ešte prebieha. Je to pochopiteľné. Zdravie je mimoriadne cenná vec, pre niektorých dokonca tá najcennejšia. Keď človeka prikvačí choroba, dá všetko, aby sa vyliečil, aby netrpel či nezomrel. A kde je dopyt, tam je ponuka. Kde je ochota zaplatiť veľa a pri zdraví tá ochota je, tak ceny prerazia strop. To však, ako možno vypozerovať zctu vymenovaných súdnych sporov, občas vedie k tomu, že sa dôkladné testovanie urýchli, prípadne sa liek predáva na liečenie takej choroby, na ktorú vôbec nebol povolený, či sa v zozname vedľajších účinkov, pre rýchlosť, s akou sa liek dostáva ku spotrebiteľovi, niečo opomenie.

Pri tak obrovských príjmoch sa na prípadnú pokutu vždy peniaze nájdu. Opatrnosť však nie je na škodu a liečenie by nemalo spôsobiť viac škody, ako choroba, ktorá sa lieči. Situáciu dnes poznačila naliehavosť. Americká vláda iniciovala program, nazvaný Operation Warp speed. (14) Jeho cieľom je akcelerovať vývoj vakcíny na Covid-19 a oficiálne bol program oznámený 15. mája tohto roku. Rozpočet programu je 10 miliárd dolárov a peniaze si podelili firmy Moderna, AstraZeneca, Novavax. Merck, GSK a Johnson and Johnson. Pfizer a BionTech uzatvorili spolu partnerstvo a neprijali od vlády peniaze na vývoj. Avšak americká vláda od Pfizeru objednala 100 miliónov dávok za 2 miliardy dolárov, ktoré majú byť dodané, akonáhle Úrad pre kontrolu potravín a liečiv vakcínu povolí. Program si samozrejme vyslúžil kritiku, pre nerealistický časový scenár, pretože vývoj účinnej, spoľahlivej a bezpečnej vakcíny zvyčajne trvá niekoľko rokov. Tak ukazujú skúsenosti, tak hovorili na začiatku epidémie „odborníci“ aj médiá.

Na väčšinu vírusových infekcií nejestvujú vakcíny práve preto, že potenciálni kandidáti neprešli prvými kolami klinických testov a nepreukázali dostatočnú efektivitu a bezpečnosť. Väčšina vakcín má vedľajšie účinky a ich odladenie preto trvá roky. Z tých dôvodov tak nejestvuje doposiaľ žiadna vakcína na koronavírusové ochorenia ako MERS a SARS. Teraz sa to zvládlo za necelý rok. Tlak je obrovský. Dopyt je obrovský, zisk bude tiež obrovský. Pri tak obrovskom zisku je aj pokušenie byť prvý a uchmatnúť čo najväčší kus koláča obrovské. Vlády spúšťajú intenzívnu kampaň, očkovanie raz plánujú ako povinné, raz ako dobrovoľné, raz plánujú sankcie pre tých, ktorí sa očkovať nedajú a tak ďalej.

Existujú preto oprávnené obavy, že tento akcelerovaný vývoj vyvolá odpor a nedôveru medzi potenciálnymi príjemcami vakcinácie. Peter Hotez z Baylor College of Medicine uviedol: „*Nevidím spôsob, ako môžete do konca roka zhromaždiť dostatok údajov o účinnosti a bezpečnosti.*“ (15) (Cohen, Jon (12 May 2020). (15) Septembrový prieskum ukázal, že polovica opýtaných dospelých Američanov uviedla, že sa nedá zaočkovať, ak bude vakcína k dispozícii v tak krátkom čase a tri štvrtiny vyjadrili znepokojenie nad tempom procesu a obávajú sa, že vakcína by mohla byť uvoľnená na použitie skôr, ako sa dôkladne overí jej bezpečnosť a účinnosť. (16) Vznikli pochybnosti aj okolo lídra projektu Warp Speed. Moncef Slaoui bol členom predstavenstva amerického výrobcu vakcín, spoločnosti Moderna a má akciový podiel v tejto spoločnosti. Po ohlásení projektu Warp Speed a zverejnení mena lídra tohto projektu, významne stúpla hodnota akcií Moderny. Ale to bola zaiste len náhoda.

Odvážnejší nech veria, že úmysel americkej vlády a bohatých farmaceutických spoločností je len ten najčistejší, že vakcíny, ktoré v tak krátkom procese prídu na trh, budú bezpečné a spoľahlivé, že zisk nebude na úkor pacienta a že to tentokrát nepovedie k žiadnemu súdnemu sporu – za predaj lieku na nedovolené použitie a nedostatočné informovanie o vedľajších účinkoch.

Tí opatrnejší, nech zoberú rozum do hrsti, spočítajú si plusy a mínusy a zariadia sa podľa toho.

Autor: Jozef Duháček

Zdroj: <https://www.christianitas.sk>